

MILJARDIERIS

THOMAS
ERIKSON

MILJARDÄREN

TOMASS
ERIKSONS

MILJARDIERIS

NEPARASTS KRIMINĀLROMĀNS

No angļu valodas tulkojusi

Dace Vanaga

821.113.6-31
Er 415

Thomas Erikson
MILJARDÄREN

© Thomas Erikson, 2023, by Agreement with Enberg Agency
Omslag: Anders Timrén
Grafisk form & sättning: Göran Andersson
Omslagsfoton: iStockphoto, Shutterstock
Författarfoto: Maria Östlin
All rights reserved.

Tomass Eriksons
MILJARDIERIS

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja *Vija Kilbloka*
Projekta vadītāja *Meldra Aboliņa*
Redaktore *Kristīne Kupce*
Korektore *Diāna Graudiņa* un *Elīna Strautiņa*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*
Vāka dizainu adaptējusi *Sanita Romančuka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. R-645.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Dace Vanaga, 2024
© Izdevums latviešu valodā, literārā apdare, mākslinieciskais noformējums,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2024
ISBN 978-9934-32-513-7

Prologs

STĀVOT PAŠĀ KRAUJAS malā, viņš saprata, ka nav gatavs mirt. Tam nevajadzēja beigties šādi. Viņa acu priekšā nepaskrēja visa dzīve. Tā bija smieklīga klišeja, kas viņam vienmēr bija bijusi diezgan vienaldzīga. Tāpēc viņš bija izbrīnīts par to, ka gara acīm straujā paātrinājumā skatīja pēdējo nedēļu notikumus, itin kā pārtītu uz priekšu filmu platformā *Netflix*. To viņš nebija gaidījis.

Vai tie bija viņu panākuši? Bija sapratuši, pa kuru ceļu viņš aizgājis? Diezin vai.

Pēc kāpiena kāju ikru muskuļi sāpīgi smeldza, taču viņš nebija uzdrošinājies apstāties. Bija baidījies, kas varētu notikt, ja vajātāji viņu panāktu. Viņš paskatījās lejup uz savām saskrāpētajām plaukstām. Vienu pāršķēla liela brūce, jo viņš bija paklupis un atbalstījies uz plaukstu, tāpēc tai bija ticis viss kritiena smagums. Nākamajā kritienā bija saplēsis džinsus uz abiem ceļgaliem. Viņš nebija pieradis pie šādām fiziskām aktivitātēm, taču bija nācies atstāt automašīnu nedaudz zemāk. Ar to vairs nebija iespējams pabraukt pa akmeņaino ceļu.

Viņš ieklausījās. Nekas nebija dzirdams. Varbūt tie domāja, ka viņš iet lejup, nevis kāpj uz augšu.

Vīrietis noliecās uz priekšu, un viņa skatiens aizmiglojās. Vai šeit viss beigsies? Viņš nespēja tam noticēt. Viņš tikai bija vēlējies rīkoties pareizi; kāpēc gan viņš nevarēja vienkārši atstāt visu, kā ir?

Viņš palūkojās apkārt karjerā. Visur tikai akmeņi un klin-tis. Priekšā bija stāva krauja. Viņu pamazām pārņēma skaudra apjausma par to, kas varētu notikt. Viņš nebija paspējis atvadīties

no sievas. Ja vien būtu viņai to pateicis! Bet viņš bija gaidījis, domājis un pārdomājis pārāk ilgi. Kā parasti. Sasodīts!

Viņš vēlreiz apskatīja savas rokas. Tās drebēja un asiņoja.

Viņš iekoda vienas plaukstas virspusē.

Tieši aiz akmeņu grēdas, kurā viņš tikko bija uzrāpies, atskanēja mežonīga dzinēja rēkoņa. Vīrietis saviebās un pagriezās, lai atskatītos atpakaļ, lejup nogāzē. Tad atkal pagriezās pret krauju. Tā izskatījās neprātīgi stāva. Vai bija kaut niecīgākā iespēja, ka viņš varētu izdzīvot, ja nolēktu?

Viņš centās izmirkšķināt no acīm asaras, taču juta, ka tās aizvien riešas. Tad smagi norija siekalas un apspieda emocijas.

No tās puses, no kuras viņš bija nācis, skanēja rupjas balsis. Dzinējs skaļi rēca, kādam cenšoties sasniegt virsotni uz sava krosa motocikla.

Tie bija viņu iedzinuši strupceļā.

* * *

Vīrs, kurš turēja rokā ieroci, bija liela auguma. Nežēlīgs līderis. Viņš acīmredzot bija braucis ar motociklu, ģērbies uzvalkā un auduma korpēs. Ķiveri bija rūpīgi nolīcis uz motocikla sēdekļa. Viņa melnā bārda bija kopta. Garie mati saņemti vaļīgā zirgastē.

Pārējie četri bandas locekļi izskatījās tā, kā jau to varētu sagaidīt no sīkiem neliešiem. Visi bija bruņoti. Nekustīgi. Apņēmīgi.

Bēdzējs bija redzējis pietiekami daudz filmu, lai zinātu, ko no viņa sagaida. Pacēla rokas un teica: "Jums nav tas jādara."

Vadonis sarauca uzacis. "Patiesībā ir gan. Tev ir kaut kas, ko mēs vēlamies, un diemžēl mums par to ir jāparunā."

"Labi, parunāsim," viņš aizsmacis teica un nokremšļojās.

Vadonis notrauca kādu puteklīti no žaketes piedurknes. Viņa zīdainajai balsij piemita blāvs raupjums. "Tā jau ir labāk. Lai gan – kā tu domā, ko vari mums piedāvāt?"

"Ko jūs gribat?"

Vadonis nolaida ieroci un nolika to uz sēdekļa līdzās melnajai ķiveri. Atvēra jaku un ieslidināja rokas bikšu kabatās.

Pieci pret vienu. Tas bija smieklīgi. Šo darbiņu viegli būtu varējis paveikt viens no viņiem.

“Kā būtu ar garantiju, ka tavas trakās idejas nav pārņēmis kāds cits? Mēs taču nevaram atļaut tev staigāt apkārt, stāstot visu, kas ienāk prātā, vai ne tā?”

Bēdzēja skatiens strauji paslīdēja pa kreisi un atgriezās atpakaļ.

“Tā, tā, tā,” sacīja vadonis, kratīdams rādītājpirkstu priekšā sejai. “Tu grasies noliegt, ka esi ar kādu runājis, jo tas būtu pavisam nelāgi, vai ne tā?”

Bēdzējs papurināja galvu.

Viņš nebija domājis, ka tik liels vīrs varētu pārvietoties tik strauji. Kaklā iespiedās raupja dūre, un kļuva grūti elpot. Vīrietis skatījās uz vadoņa plaukstas virspuses matiņiem.

Viņš mēģināja satvert vadoņa rokas, bet tas bija bezcerīgi.

Nepamirkšķinādams ne aci, vadonis teica: “Lūk, ko es domāju. Būtu bijis loģiski visu izstāstīt savai sievai. Pārlicini mani, ka tu to neesi izdarījis. Lūdzu.”

Viņš norija siekalas. Vienu reizi, tad otrreiz. Pēc tam vairs nevarēja. Patiesībā viņš sievai nebija teicis neko. Viņš nezināja, ko teikt.

Varbūt tas kretīns ieraudzīja izmaiņas viņa skatienā, varbūt nojauta tās ķermeņa valodā. Satvēriens kļuva vēl ciešāks. Melnbārdainais tumši zilajā uzvalkā lēni pamāja. “Tātad – ko tu vari piedāvāt? Tev man kaut kas jādod, pretējā gadījumā mums nebūs izvēles. Vai tas nebūtu gaužām nelāgi?”

Bēdzēju pārņēma savāds miers. Viņā milza kāds iekšējs spēks, kas pārņēma runu un domas. Viņš izstāstīja, kur visu nolīcis. Kādu informāciju paslēpis, lai vēlāk varētu to nodot varas iestādēm. Viņš izstāstīja visu. Pilnīgi visu.

Pēdējais, ko viņš teica, bija: “Vai jūs apsolāt likt manu sievu mierā?”

Vadonis satvēra viņu aiz viena pleca un pagrieza apkārt tā, ka viņš atradās ar seju pret krauju. Aizlauza aiz muguras vienu no rokām. Tad iečukstēja viņam ausī tajā pašā zīdainajā, bet raupjajā balsī:

“Laikam tev nāksies vienkārši man uzticēties.”

Ar pamatīgu vēzienu viņš nogrūda vīrieti lejā no klints.

1. nodaļa

CETURTDIENA

“ŠODIEN KOPĀ AR mums ir Džozefs Kārlings, diplomāta dēls, kurš mainījis dzīvesvietu vairāk nekā 50 reižu un redzējis lielāko daļu pasaules. Tagad viņš ir zinātnieks biheiviorists un uzņēmēju mentors visā Eiropā. Viņa jaunākā lekcija ir par manipulāciju. Šorīt viņš sarunājas ar mūsu vadītājiem par psihopātiem biznesā.”

Iepriekš ierakstītais pieteikums atbalsojās studijā. Reklāmas pauze ilga trīs minūtes. Kārlings bija skaitījis līdz. Simt astoņdesmit sekundes. Katru reizi skanēja viena un tā pati melodija. Viņam no tās jau metās nelabi. Turklāt viņš nemaz nebija mainījis dzīvesvietu *vairāk nekā 50 reižu*. Varbūt kādas divdesmit piecas.

“Bet kāpēc daži cilvēki kļūst par psihopātiem?” Pamatīgi uzkrāsotā raidījuma vadītāja atkārtoja jautājumu, kas bija palicis neatbildēts pirms reklāmas pauzes. Viņas mati bija izbalināti tik gaiši, ka tuvumā neizskatījās īsti, drīzāk līdzinājās parūkai, kādas redzamas uz manekeniem veikalā.

Džozefs Kārlings uztvēra raidījuma vadītājas skatienu. Jau ceturto reizi nodomāja: viņai ir gaišbrūnas acis. Uzlūkoja arī otru raidījuma vadītāju, jaunu vīrieti cieši piegulošā apģērbā. Pietiktu neapdomīgi strauji ieelpot, lai skatītāju vidū izceltos kņada. Viņa acis ir tumši zilas, konstatēja Kārlings.

Kārlings bija ieradies, lai apspriestu psihopātu izplatību biznesa pasaulē. Protams, viņš bija piekritis uzaicinājumam. Tas bija labs veids, kā izaicināt sevi un iekšējo trauksmi. Tagad viņš sēdēja, starmešu gaismas apžilbināts, un juta, kā zem krekla pār ķermeni plūst sviedri. Efektam ieturēja pauzi – tieši divas sekundes. Viens,

divi. Ja gaidīs pārāk ilgi, kāds no raidījuma vadītājiem viņu pārtrauks un uzdos vēl vairāk jautājumu.

“Galvenokārt tāpēc, ka viņi tādi ir piedzimuši,” viņš teica. “Psihopātu smadzenēs mandeļveida ķermenis neregulē negatīvās emocijas tādā pašā veidā kā mums pārējiem. Viņi neizjūt stresu, trauksmi vai bailes tā kā mēs.”

“Bet,” viņu pārtrauca valsts populārākā rīta raidījuma vadītājs, “kā šo kaiti var izārstēt?”

Kārlings paraustīja plecus. “Septiņdesmitajos gados tika izmēģināta kāda terapija, bet šo eksperimentu drīz vien pārtrauca.”

Superblondā Dženija sarauca pieri. “Kāpēc?”

“Terapija vienkārši ļāva psihopātiem iemācīties vēl vairāk veidu, kā izmantot citus.”

“Tātad jūs sakāt, ka psihologi kļūdījās?”

“Psihopātiju nevar izārstēt. Kāpēc lai vilks vēlētos, ka viņam apvilē zobus? Kāpēc lai kaķis vēlētos, ka viņam apgriež nagus? Ja savannā ieraugāt hiēnu, jums nelīdzēs doma, ka tas ir vien pārprasts pūkains zvēriņš. Labāk zināt, kas nāk jums pretī ar atiežtiem zobiem.”

Raidījuma vadītājs iejaucās: “Un te nu mēs nonākam pie citas problēmas ar psihopātiem, vai ne?” Viņš norādīja uz Kārlingu ar pirkstu, kā sacīdams *tu esi gudrs*.

“Tieši tā. Psihopāts neizskatās pēc Hanibāla Lektera. Daudz biežāk viņš izskatās gluži kā jūs.” Kārlings atļāvās iekšēji pasmīnēt. Viņu uzjautrināja vadītāja izbrīnītā sejas izteiksme. “Glīts, labi ģērbies un smaidīgs. Viņš izskatās tā, ka varētu iederēties jebkur.” Kārlings pazemināja balsi toni un sazvēernieciski palūkojās apkārt. “Kas zina, kādus noslēpumus jūs glabājat?”

Abi vadītāji nervozi iesmējās. Kārlings apgalvoja, ka plašsaziņas līdzekļi – jo īpaši televīzija, kas ļauj pastāvīgi būt redzamam, – piesaista cilvēkus ar psihopātiskām un narcistiskām iezīmēm ievērojami vairāk nekā citas nozares. Visas pasaules televīzijas studijas mudž no cilvēkiem, kam piemīt patoloģiska nepieciešamība tikt redzētiem. Un daži ir gatavi iet pāri liķiem, lai gūtu panākumus.

“Esmu dzirdējusi, ka psihopāti parasti ir pievilcīgāki nekā pārējie,” sacīja Dženija.

Kārlings domāja, ka viņam vajadzētu piekrist, galu galā šī bija televīzijas tiešraide. Bet patiesībā šis komentārs bija diezgan stulbs. “Kur jūs to dzirdējāt? Protams, viņi spēj būt pārsteidzoši šarmanti. Psihopāti neizjūt tādas pašas emocijas kā mēs, taču ļoti prasmīgi iemācās uztvert, kā mēs reaģējam, un tad liek lietā šīs zināšanas. Piemēram, viņi parasti zina, kad smaidīt, bet bieži vien viņiem ir jāpiepūlas, jo smieklis ir grūtāk kontrolējams mehānisms.”

“Un šarms apvienojumā ar pašapziņu ir pievilcīgs,” Dženija piebilda.

Kārlings pasmaidīja, uzmanīdamies, lai nepārspīlētu. “Ar visiem var manipulēt.”

“Domāju, pēc tā, ko jūs mums šodien pastāstījāt, es varētu atpazīt psihopātu,” pārliecināti sacīja vadītājs.

“Iespējams. Bet ir vieglāk manipulēt ar cilvēku nekā pārliecināt viņu, ka ar viņu manipulē.”

Raidījuma vadītāji saskatījās, un Kārlings nolēma pabeigt uz mazāk konfrontējošas nots.

“Meklējiet ilgtermiņa modeļus,” viņš teica. “Salīdziniet cilvēka vārdus ar darbiem. Ja starp tiem ir pārāk daudz nobīžu, iespējams, labāk nevajadzētu atrasties viņa tuvumā. Ja jums šķiet, ka kaut kas nav kārtībā, visticamāk, tā arī ir.”

“Bet kā to var zināt?” uzstāja raidījuma vadītājs. Kārlings izlēma par labu stāstam.

“Upes krastā tup varde. Pie tās pienāk skorpions un saka: “Man arī vajag tikt otrā krastā. Vai vari paņemt mani līdzī?” Pēc nelielas vilcināšanās varde piekrīt, bet tikai tad, ja skorpions apsola tai neie-dzelt. Skorpions zvēr, ka to nedarīs. Tā nu varde ļauj skorpionam uzkāpt sev mugurā un sāk peldēt. Taču pusceļā skorpions vardei iedzel, to paralizējot, un viņa vairs nevar papeldēt. Abiem sliktot, varde jautā: “Kāpēc tu tā izdari? Tu taču apsolīji! Tagad mēs abi nosliksim!” Bet skorpions atbild: “Es esmu skorpions. Skorpioni dzeļ. Tu zināji, kas esmu, kad ļāvi man uzkāpt sev mugurā.””

Raidījuma vadītājs plati uzsmaidīja kamerai, taču sarauktās uzacis atklāja, ka viņš nav sapratis stāsta būtību. “Kāda īsti ir šī stāsta morāle?”

“Neesiet naivi. Ja kaut kas izklausās pārāk labi, lai būtu patiesība, iespējams, tā arī ir.”

2. nodaļa

SEŠAS STUNDAS VĒLĀK, apmeklējis pāris tikšanās Stokholmas centrā, Kārlings tuvojās augstajiem dzelzs vārtiem, kas veda uz Bromarka rezidenci Erebrū nomalē. Georgs Bromarks dzīvoja nedaudz ārpus blīvi apbūvētās pilsētas muižas ēkā, ko 19. gadsimta vidū bija uzcēlis vecs čugunlietuves īpašnieks ar kuplu ģimeni. Beidzamais piebraucamā ceļa kilometrs aiz dzelzs vārtiem veda gar skaistu akmens sienu. Apstādījumi bija tik cieši, ka vasaras beigās no ārpuses īpašumu vispār nevarēja redzēt. Agrāk Georgam Bromarkam patika uzmanība, bet tagad viņš vēlējās mieru.

Kārlings piebrauca pie trīs metrus augstajiem kaltas dzelzs vārtiem. No skaļruņa, kas atradās kreisās puses vārtu stabā, atskanēja graboņa, un vārti sāka vērties vaļā. Mašīna lēni ripoja pa rūpīgi nogrābto granti.

Pēc lēzena pagrieziņa pa piebraucamo ceļu, ko arī ieskāva apstādījumi, atklājās trīsstāvu mūra ēka. Kārlings, kurš pats dzīvoja diezgan plašā un tagad tikpat kā pamestā ģimenes fermā Vestmanlandē, prātoja, cik liela patiesībā ir šī bijību iedvesošā māja. Kopējā dzīvojamā platība laikam bija līdzvērtīga diviem vai trim normāliem piemājas dārziem.

Piebraucot pie mājas, viņš redzēja, kā Georgs Bromarks no balkona virs ieejas paceļ roku sveicienam.

Viņš novietoja automašīnu pie iespaidīgajām granīta kāpnēm un izkāpa. Pa augstajiem ozolkoka vārtiem skatījās sieviete vecumā ap sešdesmit. Sīri, kas jau daudzus gadus bija gan Georga sekretāre, gan saimniecības vadītāja, uzsmaidīja un izpleta savas druknās

rokas apskāvienam. Viņas tumšie, sprogainie mati beidzot bija sākuši nedaudz sirmot. Kārlings ievēroja viņas acu krāsu. Pelēkzilas, viņš nodomāja. Tās ir pelēkzilas.

“Es tevi šorīt redzēju televīzijā. Tu esi tikpat izskatīgs kā vienmēr. Varētu domāt, ka joprojām mācies Militārajā koledžā. Kāpēc tu neapciemoji mani agrāk?” viņa vaicāja ar bargu sejas izteiksmi.

“Es biju šeit martā,” Kārlings taisnojās, uzmanīgi atbrīvodamies no smacējošā apskāvienu. Viņam patika Sīri. Viņa bija labs cilvēks, taču viņas fiziskā uzbāzība vienmēr lika sajusties mazliet neērti.

“Vai tavā dzīvē ir kāda sieviete?”

Kad viņš neatbildēja, viņa ar pārmetošu smaidu noteica: “Kādā brīdī tev ir jātiek tam pāri. Tu esi pārāk jauns, lai dzīvotu viens. Varbūt rīt satiksi kādu šeit?”

“Vai tā būs tāda tipa ballīte?” Kārlings bija tik ļoti pieradis būt viens, ka gandrīz vairs par to nedomāja. Bija tā, kā bija.

Sīri nedaudz ciešāk saspieda viņa roku. “Viņš gribēja pirms tam ar tevi parunāt.”

“Darbistabā?”

Sīri palieca galvu uz mājas pusi, un viņas acīs kaut kas nozibēja. Ieejas halle bija ļoti grezna. Tai bija septiņus metrus augsti griesti, un tajā pietiktu vietas nelielai mājai. Kāpnes bija karaliskas.

Kārlings ievēroja, ka sievietes kreisā roka ir savilkta dūrē. Ja Sīri bija vēl kas sakāms, viņa to darīs zināmu neatkarīgi no tā, vai viņš jautās vai ne.

“Pēdējā laikā viņš nav bijis savā ādā,” viņa teica, ar žestu norādīdama uz mājas iekšpusi. Abi iegāja, un Sīri viegli pamāja uz gaiteni, kura galā atradās Georga darbistaba. No griestiem lejup slīga gari gobelēni, stūrī bija novietots bruņu tērps, sienas rotāja zobeni un vairogi. Īsts Eldorado vēstures cienītājiem. Sīri pamāja, tad strauji pagriezās un pazuda aiz citām durvīm.

Savādi. Bromarka villā kaut kas bija mainījies.